

ยาดม...ทำใช้ ทำขาย

โดย

เด็กหญิงวิลาสิณีย์ ณ. พัทลุง

เด็กหญิงนภาพรณ สุขจรณ์

เด็กหญิงวรัญญา รัตนมนตรี

โรงเรียนวัดประเจียด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๑

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนประกอบของโครงการงานอาชีพ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เนื่องในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน

ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓

ยามม...ทำใช้ ทำขาย

โดย

เด็กหญิงวิลาสิณีย์ ณ. พัทลุง

เด็กหญิงนภภรณ์ สุขพรรณ

เด็กหญิงวรัญญา รัตนมนตรี

ครูที่ปรึกษา

นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่

นายบรรพต สุวรรณรัตน์

โรงเรียนวัดประเจียก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๑

ชื่อโครงการ	ยาคม...ทำใช้ ทำขาย
ผู้ศึกษา	เด็กหญิงวิลาสิณีย์ ณ. พัทลุง เด็กหญิงนภภรณ์ สุขวรรณ เด็กหญิงวรัญญา รัตนมนตรี
ชั้น	ประถมศึกษาปีที่ ๖
โรงเรียน	วัดประเจียก ตำบลสนามชัย อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๑
ปีการศึกษา	๒๕๕๓
ครูที่ปรึกษา	นางสาวภัทราวรรณ ทองอยู่ นายบรรพต สุวรรณรัตน์

บทคัดย่อ

โครงการเรื่อง ยาคม...ทำใช้ ทำขาย เป็นการทำยาคมสมุนไพร และยาคมพืชมเสน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ทำโครงการเป็นสมาชิกของกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนวัดประเจียก และได้ไปเรียนการทำยาคมสมุนไพร ยาคมพืชมเสน น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า สบู่เหลว และปุ๋ยหมัก ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย โดยมี ป้าภาพ ซึ่งเป็นเกษตรกรตำบลสนามชัย และป้าณี ซึ่งเป็นหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย เป็นผู้ให้ความรู้ผลิตภัณฑ์ที่ทำได้จะจำหน่ายที่โรงเรียน และถ้ามีการจัดนิทรรศการนอกสถานที่ก็จะนำผลงานไปจำหน่ายด้วย สำหรับยาคมสมุนไพร มีส่วนผสมของ กานพลู กระวาน ดอกจันทร์ พริกไทย โศภหัวบัว พืชมเสน การบูร เมนทอล สรรพคุณใช้ดม แก้วิงเวียนศีรษะ บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก บำรุงหัวใจ ต้นทุนในการผลิตขวดละ ๖ บาท จำหน่ายขวดละ ๑๐ บาท ได้กำไรขวดละ ๔ บาท ยาคมพืชมเสน ทำจากพืชมเสน การบูร เมนทอล สรรพคุณ ใช้ดม แก้วิงเวียนศีรษะ บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก ต้นทุนในการผลิตขวดละ ๓ บาท จำหน่ายขวดละ ๕ บาท ได้กำไรขวดละ ๒ บาท ผลจากการทำโครงการทำให้ได้ความรู้เรื่องสมุนไพรไทย ได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัย ได้จำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพให้กับผู้อื่น มีรายได้ระหว่างเรียน ว่างเวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน ได้คิดต้นทุนการผลิต จำหน่าย และผลกำไร

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นายเจริญ นิลมาท ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประเจียด นางสาวภัทราวรรณ
ทองอยู่ นายบรรพต สุวรรณรัตน์ ครูที่ปรึกษาโครงการ ป้าภาพ เกษตรตำบลสนามชัย
และป้าณี หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย เพื่อนๆกลุ่มยุวเกษตรกร
โรงเรียนวัดประเจียด ผู้ที่ใช้ยาคุมสมุนไพร และยาคุมผสมผสานทุกท่าน

บทที่ ๑

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ผู้ทำโครงการเป็นสมาชิกของกลุ่มเยาวชนเกษตรกร โรงเรียนวัดประเจียด และได้ไปเรียนการทำยาผสมสมุนไพร ยาผสมพืชม้วน น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า สบู่เหลว และปุ๋ยหมัก ณ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย โดยมี ป้าภาพ ซึ่งเป็นเกษตรกรตำบลสนามชัย และป้านิ ซึ่งเป็นหัวหน้าศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย เป็นผู้ให้ความรู้จากการเรียนรู้ ยาผสมสมุนไพร และยาผสมพืชม้วน สามารถทำได้ง่าย และมีตลาดในการจำหน่าย เพราะเดี๋ยวนี้ผู้คนหันมาให้ความสนใจสมุนไพร จึงทำยาผสมสมุนไพร และยาผสมพืชม้วนเพื่อใช้เอง แจก และจำหน่าย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อทำยาผสมสมุนไพรไว้ใช้ แจก และจำหน่าย
๒. เพื่อทำยาผสมพืชม้วนไว้ใช้ แจก และจำหน่าย

ขอบเขตการศึกษา

๑. สถานที่ โรงเรียนวัดประเจียด
ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลสนามชัย
๒. ระยะเวลา ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๑

สมมุติฐาน

ได้กำไรจากการขายยาผสมสมุนไพรและยาผสมพืชม้วน

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ยาผสมสมุนไพร หมายถึง ยาผสมที่มีส่วนผสมเป็นสมุนไพรเป็นหลัก
๒. ยาผสมพืชม้วน หมายถึง ยาผสมที่มีส่วนผสมของพืชม้วนเป็นหลัก

บทที่ ๒ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

สมุนไพรร

พืชสมุนไพร หมายถึง การนำเอาส่วนต่างๆของพืช เช่น ลำต้น ใบ ดอก ผลและเมล็ด มาใช้ในการรักษาโรคต่างๆ ทั้งในคนและสัตว์ โดยไม่เป็นอันตราย เช่น การใช้สมุนไพรสดๆ ใช้ในรูปยาต้ม ยาขง ยาลูกกลอน ยาcongเหล่า และยาพอก

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=7b936077bcbf25de&clk=wttptcs>

ยาสมุนไพรร คือ ยาที่ได้จากพฤกษชาติ สัตว์ หรือแร่ ซึ่งมีได้ผสม ประุง หรือแปรสภาพ

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=4b0311826a169012>

พิมเสน

พิมเสน เป็นชื่อของต้นพืช ลักษณะเป็นพืชขนาดเล็ก ลำต้นตั้งตรง ใบเดี่ยวออกตรงข้าม ใบรูปไข่ ขอบใบจักเป็นซี่ มีขนหนาแน่น ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบและที่ยอด ผลแข็ง รูปรีขนาดเล็ก บางถิ่นเรียกว่าผักชีช้าง ภาคใต้เรียกว่าใบหลม หรือใบอิหรม

น้ำมันพิมเสนได้จากการกลั่นกิ่งและใบต้นพิมเสน จึงมีชื่อเรียกว่า น้ำมันแพตฐุติ นิยมใช้ประุงเป็นน้ำหอม แต่งกลิ่นสบู่ ใช้ผสมน้ำอาบเพื่อระงับกลิ่นตัว โบราณใช้แต่งกลิ่นขี้ผึ้งสีปาก ในทางยาใช้ทาแก้ปวด ต้นพิมเสนเป็นส่วนผสมหนึ่งในตำรับยาหอม ตำรับยาแก้ไข้ ใบสดต้มน้ำดื่มแก้ปวดประจำเดือน ยาขงจากยอดแห้งและรากค้มนเป็นยาขับปัสสาวะและขับลม ผงใบใช้เป็นยานัตถุ์และเป็นยาทำให้จาม กิ่งและใบแห้งใส่ไว้ในตู้เสื้อผ้าทำให้มีกลิ่นหอมและช่วยป้องกันแมลงมากัดเสื้อผ้า

นอกจากนี้ยังมีพิมเสนอีกชนิดหนึ่ง คือ พิมเสนในธรรมชาติที่พบแทรกอยู่ในเนื้อไม้ของพืช เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่สูงได้ถึง ๓๐ เมตร มีกิ่งก้านสาขา ใบเป็นใบเดี่ยว ใบที่อยู่ตอนบนของต้นเรียงแบบสลับ ส่วนใบที่อยู่ตอนล่างออกตรงข้าม ใบรูปไข่ ขอบใบเรียบ ใบอ่อนสีแดง ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งและซอกใบ ผลเป็นผลแห้งมีปีก มี ๑ เมล็ด พิมเสนที่พบมีลักษณะเป็นเกล็ดเล็กๆ สีขาวขุ่นหรือแดงเรื่อๆ มีกลิ่นหอมเย็น รุน พิมเสนบริสุทธิ์จะเป็นรูปหกเหลี่ยม ละลายในปิโตรเลียมอีเทอร์ เบนซิน

พิมเสนเป็นธาตุวัตถุ ได้จากการนำการบูรมาหุงกับยาอื่นๆ ได้เป็นเกล็ดแบนๆ สีขาวหรือสีแดงเรื่อๆ แต่ปัจจุบันได้จากการสังเคราะห์ซึ่งจะมีรสเผ็ดก้ดลิ้น ถ้าเป็นของแท้จากธรรมชาติจะไม่ก้ดลิ้นแต่จะทำให้เย็นปากคอ สมัยก่อนใส่ในหมากพลู แพทย์แผนโบราณใช้เป็นยาขับเหงื่อ ขับเสมหะ กระตุ้นการหายใจ กระตุ้นสมอง บำรุงหัวใจ ใช้เป็นยาระงับความกระวนกระวาย ทำให้ง่วงซึม ถ้าใช้เกินขนาดอาจทำให้อาเจียน

จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของพิมเสนมีมากมายหลากหลาย จะทำขายก็ได้ทำแจกก็ได้ เพราะราคาไม่แพงสามารถทำเป็นของขวัญที่ระลึกในเทศกาลต่างๆ ได้ ถ้าให้คนที่พิเศษหรือผู้สูงอายุ

ที่ทำให้ความเคารพ ก็อาจจะตกแต่งขวดที่ใส่ให้สวยงามยิ่งขึ้น ด้วยการผูกโบหรือติดริบบิ้นที่มีสีสัน เพียงเท่านี้ก็จะได้ของขวัญที่ไม่ซ้ำแบบใคร

<http://learning.eduzones.com/dena/>

ยาคุมสมุนไพร

ส่วนประกอบในการทำยาคุมสมุนไพรโบราณ มีดังนี้

๑. สมุลแว้ง แก้วเป็นลมวิงเวียน ใจสั่นแก้หืด
๒. โกงฐสอ แก้วไอ บำรุงหัวใจ
๓. โกงฐหัวบัว กระตุ้นเจริญอาหาร
๔. พริกไทยดำ บำรุงธาตุ แก้อท้องอืดเพื่อ
๕. ดอกจัน กล่อมประสาท ไม่เครียด
๖. กานพลู แก้ปวดฟัน
๗. การบูร
๘. พิมเสน

ขั้นตอนการทำ

๑. นำสมุนไพรมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ให้พอดีกับการใส่ขวดได้
๒. นำการบูร เมนทอล ยูคาลิป สกัดส่วน อย่างละเท่าๆกัน จะได้เป็นสารละลาย กลายเป็นน้ำ
๓. นำสมุนไพรที่หั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ในขวดภาชนะที่เตรียมไว้ อย่างละ 1 ชิ้น
๔. ใส่น้ำ (สารละลายของการบูร เมนทอล ยูคาลิป) ๑ ช้อนชา ในขวด

ที่ใส่สมุนไพรแล้ว

สรรพคุณ

คุมบรรเทาอาการวิงเวียน คัดจมูก บรรเทาอาการหืด ไอ

วิธีใช้

ดมทางจมูก ถ้าไอใช้ปากหายใจผ่านลำคอ หากปวดฟัน นำกานพลูอมบริเวณ

ที่ปวด

<http://gotoknow.org/blog/pilanya/105267>

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการ

ยาดมสมุนไพร

วัสดุอุปกรณ์

	กานพลู	กระวาน	ดอกจันทร์	พริกไทย
โกศหัวบัว	พิมเสน	การบูร	เมนทอล	ขูดแก้ว
ฝาขวด	หม้ออลูมิเนียม	ไม้พาย	ช้อนชา	ครก
สาก	เชียง	มีด		

วิธีการทำ

- นำกระวาน ดอกจันทร์ พริกไทยดำ มาตำกับครกและสาก
- หั่นโกศหัวบัวบนเชียงด้วยมีด
- นำสมุนไพรทั้งหมดใส่ในหม้ออลูมิเนียม
- ใส่พิมเสน การบูร เมนทอล ลงในหม้ออลูมิเนียม
- คลุกเคล้าส่วนผสมให้เข้ากันด้วยไม้พาย ทิ้งไว้ ๑ คืน
- นำส่วนผสมใส่ขวดปิดฝาพร้อมจำหน่ายและนำไปใช้

วิธีใช้

ใช้ดม

สรรพคุณ

แก้วิงเวียนศีรษะ บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก บำรุงหัวใจ

การตลาด

ต้นทุนในการผลิตขวดละ ๖ บาท จำหน่ายขวดละ ๑๐ บาท ได้กำไรขวดละ

๔ บาท

ยาดมพิมเสน

วัสดุอุปกรณ์

	พิมเสน	การบูร	เมนทอล	ขูดพลาสติก
ฝาขวด	ขวดโหลแก้วมีฝาปิด	กระบอกลีด	สำลี	

วิธีการทำ

- นำพิมเสน การบูร เมนทอลเทลงในขวดโหลแก้วมีฝาปิด ทิ้งไว้ ๓ คืน ให้ส่วนผสมละลาย
- นำสำลีใส่ในขวดพลาสติก
- ใช้กระบอกลีด ดูดส่วนผสมน้ำพิมเสนขึ้นมาจากขวดโหลแก้ว เพื่อฉีดลงบนสำลีในขวดพลาสติก

๔. ปิดฝาขวดพลาสติกพร้อมจำหน่ายและนำไปใช้

วิธีใช้

ใช้ดื่ม

สรรพคุณ

แก้วิงเวียนศีรษะ บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก

การตลาด

ต้นทุนในการผลิตขวดละ ๓ บาท จำหน่ายขวดละ ๕ บาท ได้กำไรขวดละ

๒ บาท

บทที่ ๔

ผลการดำเนินการ

ผลการศึกษา

๑. ได้ใช้สินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัย
๒. ได้จำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพให้กับผู้อื่น
๓. มีรายได้ระหว่างเรียน
๔. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๕. ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน
๖. ได้คิดต้นทุนการผลิต จำหน่าย และผลกำไร

บทที่ ๕
สรุปผลการดำเนินการ

สรุปผลการศึกษา

๑. ได้ยาคมสมุนไพรและยาคมพืชมะเขือ
๒. ได้กำไรจากการขายยาคมสมุนไพรและยาคมพืชมะเขือ

ประโยชน์

๑. ได้ความรู้ในการทำโครงการ
๒. ได้ทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อน
๓. ได้ความรู้
๔. ได้อุทิศบำเพ็ญบุญกุศลไทย
๕. ได้เรียนรู้จากสถานที่
๖. ได้เรียนรู้จากวิทยากรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

๑. เวลาคอมพืชมะเขือกับหลอดนิตยาระวังจะกระเด็นเข้าตา
๒. ไม่ควรใช้ยาคมพืชมะเขือและยาคมสมุนไพรมาป้ายที่ตา
๓. นิตยาคมพืชมะเขือระวังหก
๔. ตักยาคมสมุนไพรใส่ขวดนิตยาระวังหก

ภาคผนวก

เรียนทำยาผสมสมุนไพรกับป่าภาพ

สมุนไพร

ยาผสมสมุนไพร

บรรจุสมุนไพรใส่ขวด

ยาดมสมุนไพร ทำใช้ ทำขาย

ป้าภาพและเด็กๆกลุ่มยุวเกษตรกร โรงเรียนวัดประเจียด

ยาดมสมุนไพรขนาดเล็ก ๑๐ บาท

ยาดมสมุนไพรขนาดใหญ่ ๑๕ บาท

ฉีดยาดมพื้มน

ยาคุมพิมเสนขนาดละ ๕ บาท

ยาคุมพิมเสน ทำไข่ ทำขาย ทำแจก ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

ยาคุมสมุนไพร ทำไข่ ทำขาย ทำแจก ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลสนามชัย

จัดจำหน่าย

บรรณานุกรม

<http://gotoknow.org/blog/pilanya/105267>

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=4b0311826a169012>

<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=7b936077bcfb25de&clk=wttpcts>

<http://learning.eduzones.com/dena/>